

NMa
t.a.v. EK-codes
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Lange Houtstraat 2
2511 CW Den Haag

T. 070 311 43 50
F. 070 311 43 51
www.energie-nederland.nl
info@energie-nederland.nl
KvK Den Haag 50816179

Ons kenmerk E 20120209
Behandeld door ir. R.J. Kaljee
Telefoon 070 - 311 43 65
E-mail rkaljee@energie-nederland.nl
Datum 9 februari 2012

Onderwerp Reactie van Energie Nederland op Consultatiedocument
Administratieve Temperatuurcorrectie & Beperking Lekverliezen Gas

Geachte mevrouw, mijnheer,

Energie-Nederland sluit zich aan bij de wens van de politiek en de NMa om de klant een temperatuur gecorrigeerd volume te factureren en om een beperking van de lekverliezen te realiseren door de prikkel bij de partij neer te leggen die deze beperking kan realiseren.

Daarnaast is Energie-Nederland van mening dat de huidige allocatie en reconciliatiemethodiek in de huidige codes niet aansluit op de wet en er om die reden een volledige verschuiving van de fysieke en administratieve lekverliezen dient plaats te vinden. De wet maakt geen onderscheid meer tussen het landelijk transportnet en het regionale transportnet. De codes hanteren echter nog steeds het overdrachtpunt van het landelijk transportnet naar het regionale transportnet als het punt waarop de volumes worden toegerekend aan leveranciers en programmaverantwoordelijken. Hierdoor dragen de programmaverantwoordelijken ten onrechte de verantwoordelijkheid voor de onbalans over de fysieke netverliezen in het regionale transportnet en voor de onbalans veroorzaakt door aansluitingen zonder programmaverantwoordelijke en dragen de leveranciers ten onrechte de kosten voor het hiermee samenhangende volume. Dit kan en moet worden voorkomen. Een oplossing hiervoor is het toewijzen van de fysieke netverliezen, meetverschillen en de volumes afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijken aan de regionale netbeheerders. Hiermee wordt tevens bereikt dat codes en wet op elkaar aansluiten. Wij willen de NMa hier tevens verwijzen naar punt 3 in het bezwaar van Energie-Nederland aangaande de codewijziging balanceringsregime en nieuw marktmodel gas, zaaknummer 102669_3/9.

Hieronder volgen de antwoorden op de vragen uit het consultatiedocument.

Administratieve temperatuurcorrectie

Vraag 1. Bent u van mening dat genoemde verhoging van de gastemperatuur het probleem rondom de meetwinst oplost? Wanneer u dit niet vindt, kunt u dit dan motiveren?

Antwoord vraag 1

Energie-Nederland sluit zich aan bij de resultaten van het gasmeteronderzoek dat KIWA Gastechology in opdracht van de NMa heeft uitgevoerd. Daarbij is het goed om op te merken dat de administratieve correctie een gemiddelde correctie is. Kruissubsidie tussen kleinverbruikers wordt met deze correctie niet voorkomen omdat het verbruik van iedere afnemer met dezelfde factor wordt gecorrigeerd. De kruissubsidie wordt pas voorkomen bij toepassing van de op afstand afleesbare meter met temperatuurcorrectie.

Het gasmeteronderzoek uitgevoerd door KIWA heeft betrekking op kleinverbruikers. Naast kleinverbruikers is er een groep grootverbruikers die nog op basis van profiel wordt afgerekend (de zogenaamde G2C klanten). Voor de kleinverbruikers zullen temperatuurgecorrigeerde meters worden uitgerold. Voor de groep G2C klanten kunnen deze meters niet worden gebruikt.

In de huidige meetvoorwaarden gas wordt met de toepassing van de '7 graden methode' geen onderscheid gemaakt tussen kleinverbruikers en grootverbruikers. Een administratieve temperatuurcorrectie middels een '15 graden methode' voor alle G2C klanten zal mogelijk tot gevolg hebben dat er een overcorrectie plaats vindt. Om overcorrectie, gemiddeld over deze klantengroep, te voorkomen moet de huidige '7 graden methode' voor grootverbruik gehandhaafd blijven.

Het gemiddelde van de meetafwijking is nu onderdeel van de tarieven en marge van de leveranciers. Mede op basis hiervan zijn de huidige tarieven bepaald. De invoering van een administratieve temperatuurcorrectie en temperatuurcorrectie op de meter zal dan ook worden gecompenseerd door een tegengestelde correctie in de tarieven. De NMa heeft geconcludeerd dat leveranciers in hun tariefstelling rekening houden met meetwinst en heeft aangegeven dat bij het vervallen hiervan dit gecompenseerd zal worden in de tariefstelling. Dit is destijds ook door de Minister aangegeven.

Vraag 2. Zijn er volgens u andere methoden die beter geschikt zijn voor de volumeherleiding van kleinverbruikermeters dan de huidige methode?

Antwoord vraag 2

De meest zuivere correctie op individueel afnemersniveau is door middel van een meter met temperatuurcorrectie voor de kleinverbruikers (beschikbaar vanaf eind 2012; DSMR 4.0) en toepassing van een EVHI voor alle grootverbruikers (incl. G2C).

Lekverliezen

Vraag 3. Is bovenstaande opsomming van verschillende lekverliesposten naar uw oordeel volledig en juist?

Antwoord vraag 3

De verschillende lekverliesposten zijn volledig. Echter de uitleg onder meetverschillen komt niet volledig overeen met het beeld dat Energie-Nederland heeft. Iedere meter heeft een zogenaamde meetafwijking. De grenzen waarbinnen deze meetafwijking zich mag bevinden zijn vastgelegd in de Meetvoorwaarden Gas – RNB artikel B.1.3.5. Energie-Nederland meent dat men er vanuit mag gaan dat binnen een meterpark meters zowel een positieve als negatieve meetafwijking hebben en dat dit gemiddeld neerkomt op nul.

Daarnaast kunnen er ook meetverschillen optreden door storingen in de meter, waardoor in de allocatie andere hoeveelheden worden toegewezen dan daadwerkelijk afgenomen. Deze meetverschillen worden in de huidige allocatie en reconciliatiemethodiek meestal via schatting gecorrigeerd. Het niet toegewezen volume (kleinverbruik en grootverbruik) komt via de meetcorrectiefactor ten laste van de profielafnemers.

Vraag 4. Welke lekverliesposten zijn volgens u beïnvloedbaar, op welke wijze en door welke partij?

Antwoord vraag 4

- Gaslekkage

Beïnvloedbaar door de RNB (regionale netbeheerder), de beheerder van het regionale gastransport net, door een efficiënt en doelmatig onderhoud van het gasnet.

- Graafschade en Fraude

Beïnvloedbaar door de RNB, beheerder van het net, die oneigenlijke onttrekkingen uit het net en schade aan het net kan beperken door een efficiënte en doelmatige technische vastlegging naast aanduidingen in het veld. Daarnaast beschikt de RNB over juridische middelen om schade door graafincidenten en fraude op de veroorzaker te verhalen. Door deze lekverliezen toe te wijzen aan de RNB kan de RNB ook de kosten daarvan verhalen.

- Administratieve Leegstand

Beïnvloedbaar door de RNB, beheerder van het net, die met een volledig en juist aansluitregister de volledigheid van de invoedingen en onttrekkingen uit het gastransportnet kan bewaken. De RNB beschikt over het totale overzicht en kan zo nodig actie nemen bij gesignaleerde afwijkingen. Zo heeft de RNB het overzicht van leveranciersloze aansluitingen en de middelen om aansluitingen in- en buitengebruik te stellen, waardoor het oneigenlijke verbruik voorkomen kan worden. Het is de RNB die daarbij de juiste afweging kan maken. Ons is bekend dat bij de oplevering van nieuwbouw- en renovatiewoningen uit efficiency overwegingen woningen in serie "warm worden opgeleverd", waardoor de installatie gebruiksklaar wordt, zonder dat er op de aansluiting een leverancier bekend is in het aansluitregister.

Het is de taak van de RNB om klanten te wijzen op hun verplichting zich aan te melden bij een leverancier. Na aanmelding heeft de leverancier vervolgens de plicht dit zo snel mogelijk via het berichtenverkeer te communiceren.

- Meetverschillen

Deze lekverliezen betreffen meetverschillen, ontstaan door onnauwkeurigheden en storingen in de meters, en zouden per saldo maar een beperkt aandeel in het totaal van lekverliezen mogen hebben. Meetafwijkingen “naar boven en beneden” zouden elkaar moeten compenseren. Daar waar meters in storing hebben gestaan moet er een schatting van het verbruik worden gemaakt. In beide gevallen betreft het meetverschillen die via de RNB gesocialiseerd zouden moeten worden en niet alleen ten laste moeten komen van de profielafnemers, zoals nu het geval is.

Vraag 5. Aan welke partijen dienen de lekverliesposten te worden toegerekend en waarom?

Antwoord vraag 5

Energie-Nederland is van mening dat alle lekverliezen, beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar, ten laste moeten komen van de RNB.

In de eerste plaats dient de hoeveelheid gas die wordt toegewezen aan leveranciers en programmaverantwoordelijken (PV) overeen te komen met de hoeveelheid gas die daadwerkelijk is geleverd op hun aansluitingen. Zoals ook in de inleiding is aangegeven, kent de wet geen onderscheid meer tussen het landelijke gasnet en het regionale gasnet. Het gas dat toegewezen wordt aan leveranciers en programmaverantwoordelijken op het overdrachtspunt mag dus niet afwijken van de hoeveelheid gas die op aansluitniveau geleverd wordt door de betreffende leveranciers en programmaverantwoordelijken. Om die reden moeten dus per definitie alle lekverliesposten worden toegewezen aan de RNB. Anders kan niet aan deze voorwaarde worden voldaan.

In de tweede plaats wordt er voor de RNB een financiële prikkel gecreëerd om de lekverliezen zo beperkt mogelijk te houden. De RNB is de enige die zicht heeft op de lekverliezen en is dus ook de enige die hierop invloed kan uitoefenen.

Er dient een verplichting voor de RNB te komen om een rapportage op te zetten waarmee inzicht verkregen wordt in de lekverliezen (welk netgebied, hoeveel, wanneer en soort lekverlies). Vooral transparantie ten aanzien van leverancierloze aansluitingen is op zeer korte termijn (nu al) gewenst. Deze transparantie zal mogelijk al een eerste bijdrage kunnen betekenen in het verlagen van de lekverliezen.

Vraag 6. Aan welke partijen dienen naar uw oordeel de niet-beïnvloedbare lekverliesposten te worden toegerekend en waarom?

Antwoord vraag 6

In de toerekening van de beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare lekverliezen maakt Energie-Nederland geen onderscheid. Zie hiervoor ook ons antwoord op vraag 5.

Allocatie

Vraag 7. Kunt u aangeven op welke wijze de lekverliezen in de allocatie verrekend dienen worden, en waarom?

Antwoord vraag 7

Zoals ook voor de elektriciteitsmarkt geldt moet de RNB de lekverliezen inkopen op de markt. De bijbehorende programmaverantwoordelijkheid moet verplicht worden overgedragen aan de erkende programmaverantwoordelijke aangezien dit een commerciële activiteit is en daarom niet mag worden uitgevoerd door de RNB zelf. Doelstelling dient te zijn dat het zogenaamde reconciliatievolume, zijnde de correctie op het in de allocatie opgenomen volume voor de lekverliezen dicht bij "0" komt te liggen. Het is de taak van de netbeheerders het juiste allocatievolume te bepalen. Strikte regels zijn op dit vlak noodzakelijk omdat allocatievolume wordt ingekocht tegen een prijs inclusief een landelijke transportcomponent (all in price / TTF + non commodity), terwijl deze component in de reconciliatieprijs ontbreekt (TTF-prijs). Landelijk betekent dit prijsverschil bij een totaal geschat netverlies van ca. 300 mcm een bedrag van ca. € 20 miljoen per jaar. Door de RNB ook te laten bijdragen aan de landelijke transportkosten + flexibiliteitsdiensten voor de onder zijn verantwoordelijkheid vallende lekverliezen wordt dit verschil voorkomen.

Bovendien kan in die situatie de programmaverantwoordelijke niet de verantwoordelijkheid dragen over de onbalans van de lekverliezen en dienen de lekverliezen reeds in de allocatie te worden toegewezen aan de RNB (en kunnen dus niet pas worden verrekend in de reconciliatie).

Om de kwaliteit van de allocatie per RNB te kunnen monitoren dient iedere RNB per leveringsmaand te rapporteren over het reconciliatievolume van het lekverlies. Deze rapportage is openbaar.

Op basis van de verschillende lekverliesposten moet er worden vastgelegd hoe deze gealloceerd worden.

1. Gaslekkage: Op basis van historische waarden wordt hiervoor een jaarverbruik vastgelegd. In de allocatie wordt dit jaarverbruik toegewezen aan de RNB.
2. Graafschade en Fraude: Op basis van historische waarden wordt hiervoor een jaarverbruik vastgelegd. In de allocatie wordt dit jaarverbruik toegewezen aan de RNB.
3. Administratieve leegstand: De leverancierloze aansluitingen zijn bekend bij de RNB. Als "leverancier" moet hiervoor in het aansluitregister de RNB aangemerkt worden waardoor het afgenomen gas op deze aansluitingen automatisch wordt toegewezen aan de RNB.

4. Meetverliezen: zijn (per uur) het saldo dat nog overblijft als de gemeten hoeveelheden op exit verminderd worden met de te alloceren hoeveelheden voor aansluitingen mét leverancier en de allocatiehoeveelheden onder hierboven genoemde punten 1, 2 en 3.

Het totale lekverlies, zijnde bovengenoemde posten, wordt toegewezen aan de RNB. Deze methodiek moet zowel in de offline allocatie als in de near real time allocatie worden toegepast. Als dit namelijk niet gebeurt, zullen PV-partijen en leveranciers ten onrechte onbalansrisico blijven dragen voor gaslekkages, graafschade en fraude en voor de aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke.

Energie-Nederland is daarbij wel van mening dat de profielenmethodiek zoals deze nu gebruikt wordt in de offline allocatie en de near real time allocatie zo goed mogelijk aansluit bij het werkelijke afnamepatroon van de profielafnemers.

Vanwege bovenstaande argumenten wijst Energie-Nederland dan ook een methodiek, waarbij de lekverliezen niet in de allocatie, maar pas in de reconciliatie aan de RNB wordt toegewezen, van de hand.

Vraag 8. Kunt u aangeven of de systematiek van de MCF gehandhaafd moet blijven, of dient te worden aangepast?

Antwoord vraag 8

Om aan de voorwaarde te kunnen voldoen dat allocatie op de aansluiting precies overeen moet komen met de hoeveelheden die geleverd zijn op de aansluiting (zie vraag 5) moet een MCF enkel tot doel hebben om aan deze voorwaarde te voldoen.

Vraag 9. Hoe moeten volgens u de lekverliezen tussen kleinverbruikers en grootverbruikers binnen de allocatie worden verdeeld?

Antwoord vraag 9

De lekverliezen komen ten laste van de RNB. De RNB kan deze kosten via de transportkosten verrekenen. Op deze manier zullen de kosten gesocialiseerd worden, waardoor de kosten zowel door de grootverbruikers als de kleinverbruikers worden gedragen en niet, zoals nu het geval is, alleen door de profielafnemers worden gedragen. Er bestaat geen onderscheid in veroorzaking tussen verbruikersgroepen en om die reden dient dus geen verdeling van de lekverliezen plaats te vinden tussen de kleinverbruikers en grootverbruikers binnen de allocatie.

Reconciliatie

Vraag 10. Kunt u aangeven of en hoe de lekverliezen in de reconciliatie verrekend dienen worden, en waarom?

Antwoord vraag 10

De RNB wordt verantwoordelijk voor de 'restbalans' en draagt via de reconciliatie het feitelijk gemeten totaal aan lekverlieskosten. Ter beperking van de inkoopkosten voor de markt dient de kwaliteit van allocatie hoog te zijn. Dit vereist een juiste allocatie van het netverlies volgens een voorgeschreven methodiek, goede profielen en standaardjaarverbruiken en een sterke inperking van administratieve fouten.

De methodiek zoals omschreven voor de allocatie (offline + NRT) onder vraag 7, moet ook worden toegepast voor de reconciliatie (offline) en settlement (verschil offline en NRT).

Vraag 11. Kunt u aangeven of de systematiek van de MMCF gehandhaafd moet blijven, of dient te worden aangepast?

Antwoord vraag 11

De systematiek van de MMCF komt te vervallen (zie antwoord vraag 10), een vereenvoudiging ten opzichte van de huidige methodiek. Zie tevens antwoord vraag 8.

Vraag 12. Hoe moeten volgens u de lekverliezen tussen kleinverbruikers en grootverbruikers binnen de reconciliatie worden verdeeld?

Antwoord vraag 12

Alleen aan de RNB zelf. Zie tevens het antwoord op vraag 9.

Inwerkingtreding

Vraag 13. Vindt u dat de administratieve temperatuurscorrectie gelijktijdig met de beperking van de lekverliezen moet worden uitgevoerd, en waarom?

Antwoord vraag 13

Gelijktijdige invoering is absoluut gewenst.

Daarvoor wordt verwezen naar het antwoord op vraag 14 over de koppeling aan de introductie van de op afstand uitleesbare meter met temperatuurcorrectie. De introductie van deze meter en de invoering van de administratieve temperatuurcorrectie maakt een wijziging van de allocatie ne reconciliatie methodiek noodzakelijk. Het is evident dat de allocatie en reconciliatie methodiek in één keer wordt gewijzigd en dat daarbij zowel de introductie van de meter met temperatuurcorrectie, als de beperking van de lekverliezen wordt meegenomen.

Met deze koppeling wordt tevens voorkomen dat bij invoering van enkel de administratieve temperatuurcorrectie de leveranciers per saldo meer moeten inkopen voor de kleinverbruikers dan zij verkopen. De lekverliezen komen daarmee niet meer alleen ten laste van de profielafnemers en tegelijkertijd krijgt de RNB de financiële prikkel om de lekverliezen te beperken. Ten slotte speelt dat een gelijktijdige invoering, in plaats van een volgtijdelijke invoering, meer bevorderlijk is voor de rust, stabiliteit en het vertrouwen in de markt en de tarieven.

Vraag 14. Vindt u dat de inwerkingtreding van de wijzigingen aangaande de administratieve temperatuurcorrectie en de beperking van de lekverliezen gelijktijdig met de introductie van slimme meters met temperatuurcorrectie dient plaats te vinden?

Antwoord vraag 14

Introductie van de slimme meter, zonder een administratieve temperatuurcorrectie zal leiden tot een tweedeling in de gasmarkt. Enerzijds zal er een populatie aansluitingen bestaan met een temperatuurcorrigerende meter, waarvan verwacht mag worden dat voor deze aansluitingen het gemeten verbruik omlaag gaat. Dit zal dan 1 op 1 terugkomen in een verlaging van het standaardjaarverbruik/allocatie van deze aansluitingen en een verlaging van het volume in de reconciliatie. Anderzijds zal er een populatie bestaan van de 'domme meter' met een hoger gemeten volume. Dit zou discriminatie tussen afnemers veroorzaken en kruissubsidie tussen leveranciers/ programmaverantwoordelijken. Voor de aansluitingen met "domme meters" en zonder administratieve temperatuurcorrectie zou er nog steeds meetwinst zijn. Een juiste toewijzing van volume is dan nagenoeg niet meer mogelijk. Met de komst van de op afstand uitleesbare meter met temperatuurcorrectie is een hybride allocatiemethodiek gewenst voor zowel de op afstand uitleesbare meter als de traditionele meter.

Invoering van een administratieve temperatuurcorrectie zonder dat er op afstand uitleesbare meters met temperatuurcorrectie beschikbaar zijn is wel mogelijk. Echter kruissubsidie tussen afnemers onderling wordt daarmee niet voorkomen omdat de administratieve temperatuurcorrectie voor alle afnemers hetzelfde is. Energie-Nederland is daarom tegen de invoering van alleen een administratieve temperatuurcorrectie.

Vraag 15. Vindt u dat de eerder genoemde kruissubsidiëring tussen kleinverbruikers en grootverbruikers een reden is om de codewijzigingen over de administratieve temperatuurcorrectie en de beperking van lekverliezen op sneller in werking te laten treden?

Antwoord vraag 15

Kruissubsidiëring vormt weliswaar een nadeel van de huidige systematiek, maar van groter belang is dat de prikkel vanuit de financiële kosten van de lekverliezen bij de juiste partij wordt belegd. Voor de snelheid van invoering vormt kruissubsidiëring eerder een bij- dan een hoofdzaak.

Vraag 16. Zijn er volgens u andere overwegingen die een rol spelen ten aanzien van de inwerkingtreding van deze maatregelen?

Antwoord 16

De markt dient voldoende voorbereidingstijd te krijgen voor beide wijzigingen. Invoering per 1 oktober 2013 wordt als reëel gezien. Invoering midden in de winterpiek wordt afgeraden.

Voor meer toelichting en achtergrondinformatie bij de antwoorden verwijs ik u naar de bijlagen bij deze reactie. Mocht een nadere toelichting gewenst zijn, dan zijn wij uiteraard bereid die te geven.

Met vriendelijke groet,

André Jurjus,
directeur

Bijlagen:

- Bezwaar van Energie-Nederland aangaande de codewijziging balanceringsregime en nieuw marktmodel gas, zaaknummer 102669_3/9
- Administratieve temperatuurcorrectie voor consument pas effectief na introductie meter met technische temperatuurcorrectie – een korte uitleg

Administratieve temperatuurcorrectie voor consument pas effectief na introductie meter met technische temperatuurcorrectie

In september 2008 heeft de minister de Tweede Kamer laten weten dat de uitrol van de zogeheten slimme meter de gelegenheid biedt het toepassen van technische temperatuurcorrectie voor gas verplicht te stellen. Uit het onderzoek is gebleken dat, afhankelijk van de woonsituatie en de locatie van de gasmeter, het volume-effect van temperatuurverschillen er toe kan leiden dat een deel van de bevolking meer en een ander deel minder betaalt dan daadwerkelijk wordt afgenomen. Omdat het echter een aantal jaren duurt voordat alle meters zijn vervangen door slimme meters, is het wenselijk dat voor die periode tevens een administratieve aanpassing plaatsvindt, waardoor de verschillen tussen consumenten met en zonder slimme meter (met technische temperatuurcorrectie) grotendeels verdwijnen. Bovendien komen, door de implementatie van de technische en administratieve temperatuurcorrectie te koppelen aan de aanpassing van de wijziging van de allocatiemethodiek gas, de prikkels voor het beperken van de netverliezen bij de juiste partij te liggen, conform de wens van de Tweede Kamer.

In 2008 concludeert de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) op basis van onderzoek¹ dat de gemiddelde consument niet teveel betaalt voor zijn gas. De gasmeters in Nederland functioneren waar het gaat om meetresultaten naar behoren. Wel blijkt bij de administratieve volumeherleiding te worden uitgegaan van een te lage gemiddelde temperatuur van het gas op het moment van afname door de consument (7 graden Celsius in plaats van 15 graden Celsius). Daardoor wordt gemiddeld 3,25 procent volume te veel in rekening gebracht. Uit het onderzoek blijkt echter ook dat deze meetwinst expliciet wordt meegenomen bij de bepaling van de jaarlijkse bruto winstmarge en dus niet leidt tot hogere winsten bij de energiebedrijven. Volgens de NMa bestaat er dan ook bij de huidige systematiek geen aanleiding om in te grijpen in de tarieven.

Verklaring effect temperatuur

De verklaring voor het geconstateerde verschil in temperatuur is niet gelegen in een gemiddeld hogere grondtemperatuur, maar in het feit dat het gas in de meter de temperatuur van de omgeving waar de meter is opgehangen heeft aangenomen. Als gevolg hiervan zullen de meetverschillen, afhankelijk van de plaats van de meter, per consument variëren. Door de leveranciers wordt bij bepaling van de tarieven rekening gehouden met dit meetverschil. Zoals door de NMa is vastgesteld, betaald de gemiddelde consument dan ook niet te veel voor zijn gas.

¹ De correctheid van de gasmeting bij kleinverbruikers, Kiwa Gas Technology (2008)

De mogelijke 'kruissubsidiëring' tussen klanten heeft geleid tot het besluit om bij de vervanging van de huidige meters door slimme meters, de gasmeter uit te rusten met technische temperatuurcorrectie. Hiermee kunnen de verschillen tussen klanten worden opgeheven. De leveranciers zullen vervolgens hun prijzen hierop aanpassen. De daarmee gepaard gaande verhoging van de gasprijs wordt gecompenseerd door het lagere aantal gemeten kubieke meters gas. De vervanging van de gasmeters door slimme meters met technische temperatuurcorrectie zal naar verwachting gedurende een periode van ca 8 jaar plaats vinden. Naar verwachting zullen de eerste meters voorzien van technische temperatuurcorrectie pas vanaf begin 2013 geplaatst kunnen gaan worden. De effecten van technische temperatuurcorrectie worden daarmee dus pas voor het eerst zichtbaar in het stookseizoen 2013/2014. Niet uit te sluiten is dat na uitrol van de slimme meters er nog ongecorrigeerde meters in het net aanwezig zullen zijn. Hoe groot dit percentage zal zijn is moeilijk te voorspellen en is afhankelijk van de acceptatiegraad bij de consument. Om te voorkomen dat klanten met een ongecorrigeerde meter benadeeld worden ten opzichte van het gemiddelde van de klanten met een slimme meter met technische temperatuurcorrectie, hetgeen vanaf medio 2013 mogelijk kan zijn, zal het verbruik van deze groep klanten administratief gecorrigeerd worden. Uitgangspunt hierbij is dat het gas bij aflevering gemiddeld een temperatuur heeft van 15 graden (en dus niet 7 graden), hetgeen leidt tot een correctie factor van 0,974.

Gelijktijdige start administratieve en technische temperatuurcorrectie

Het invoeren van de administratieve correctie *vooruitlopend* op de plaatsing van de slimme meters met technische temperatuurcorrectie is voor alle consumenten *neutraal*. Het volume wordt gecorrigeerd met 0,974, en de prijs wordt evenredig aangepast. De consument blijft even veel betalen. Met het op korte termijn *alleen* invoeren van een administratieve correctie (zonder dat er grootschalig slimme meters met technische temperatuurcorrectie uitgerold worden) wordt kruissubsidie *dus niet* voorkomen omdat voor iedere klant dezelfde methode gebruikt gaat worden.

Zoals aangegeven is de verwachting dat de netbeheerders pas in de loop van 2013 tijdens de kleinschalige uitrol daadwerkelijk slimme meters met technische temperatuurcorrectie kunnen gaan plaatsen (daarvoor zijn ze gewoonweg nog niet beschikbaar). Gezien de beperkte aantallen (nieuwbouw, grootschalige renovatie en reguliere metervervanging) die het deze periode betreft, heeft het de voorkeur om met de administratieve correctie te starten als de grootschalige uitrol op gang gaat komen (najaar 2013) en de penetratie van slimme meters met technische temperatuurcorrectie enige omvang gaat krijgen.

De sector heeft met de NMa inmiddels overeenstemming bereikt dat de, na de eliminatie van de meetverschillen als gevolg van temperatuur, resterende lek- en administratieve verliezen zullen worden toegerekend aan de netbeheerders. Het heeft de voorkeur om deze wijziging gelijk met de administratieve correctie in te voeren. Hiermee wordt voorkomen dat de leveranciers eerst hun prijzen enigszins moeten verhogen, om ze later weer te verlagen in verband met de overdracht van de netverliezen aan de netbeheerders.

Inmiddels is ook de wetgeving met betrekking tot het nieuwe marktmodel vastgesteld, welke van kracht wordt op 1 april 2013. Tot die datum is het de netbeheerder cq de meetverantwoordelijke die verantwoordelijk is voor het vaststellen van meterstanden en daarna wordt dit de leverancier. Vanuit de eenduidige voorlichting en communicatie naar de klant alsmede de procesmatige afwikkeling is het ook naar de klant eenduidig om dit moment zoveel mogelijk gelijktijdig te laten vallen met het moment dat er daadwerkelijk temperatuurgecorrigeerde meters beschikbaar zijn en de meetprocessen op basis van het nieuwe marktmodel zijn ingegaan.

Complicerende factor: ontbrekende maatregelen voor marktsegment GC2

Er ontstaat niet alleen een vorm van kruissubsidie tussen kleinverbruikers onderling maar mogelijk ook tussen groot- en kleinverbruikers als gevolg van de onduidelijkheid met betrekking tot het marktsegment G2C (kleine grootverbruikers). In het grootverbruikerssegment, met uitzondering van de groep klanten in het marktsegment G2C, wordt gebruikgemaakt van EVHI-meting². Na invoering van de technische temperatuurgecorrigeerde meting wordt dit ook (grotendeels) in het kleinverbruik gedaan. Blijft een grote groep klanten over in het marktsegment G2C die gebruik kunnen blijven maken van de authentieke meting zonder temperatuurcorrectie. Daarnaast is niet geregeld welke methodiek voor deze groep verbruikers van toepassing is. Het risico bestaat dat er dus een vorm van kruissubsidie blijft bestaan. De periode tot invoering van de technische en administratieve temperatuurcorrectie kan gebruikt worden om hiervoor een oplossing te vinden.

Voorstel voor een pragmatische aanpak

Het implementeren van een administratieve temperatuurcorrectie is, in combinatie met de implementatie van het nieuwe marktmodel op 1 april 2013 niet goed te realiseren medio 2012. Implementatie in 2012 heeft daarnaast geen effect op het elimineren van de ongewenste kruissubsidie. Tevens wordt hiermee nog niet de toepassing van technische temperatuurcorrectie gerealiseerd, hetgeen de aanleiding was voor het onderzoek en de toezeggingen van de minister. Om deze redenen, en om het onnodig investeren in een weinig effectieve maatregel te voorkomen, is nagedacht over een effectievere aanpak.

Invoering van administratieve temperatuurcorrectie vanaf najaar 2013 kent geen nadelige effecten voor de consument omdat de slimme meter met temperatuurcorrectie voor die tijd nog niet voldoende beschikbaar is. Bovendien geniet het de voorkeur om de introductie van de technische en de administratieve temperatuurcorrectie te koppelen aan de aanpassing van de wijziging van de allocatiemethodiek gas, zodat de prikkels voor het beperken van de netverliezen bij de juiste partij (de regionale netbeheerders) komen te liggen conform de wens van de Tweede Kamer. De genoemde planning voor de implementatie van het nieuwe marktmodel levert de benodigde ruimte om beide, technische en administratieve temperatuurcorrectie, eind 2013 in te voeren met de najaarsrelease voor proceswijzigingen in de sector.

² Elektronisch Volume Herleidinginstrument: de meting van de gasmeter wordt gecorrigeerd voor gemeten druk en temperatuur en kan op afstand worden uitgelezen.

Nederlandse Mededingingsautoriteit
T.a.v. de Raad van Bestuur
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Vereniging
Energie-Nederland

Lange Houtstraat 2
2511 CW Den Haag

Ons kenmerk E 2011-2815
Behandeld door mr. N.R. Geerts-Zandveld
Telefoon 070 - 311 43 73
E-mail ngeerts@energie-nederland.nl
Datum 1 april 2011

T. 070 311 43 50
F. 070 311 43 51
www.energie-nederland.nl
info@energie-nederland.nl
KvK Den Haag 50816179

Onderwerp Bezwaar codewijziging balanceringsregime en
nieuw marktmodel gas, zaaknummer
102669_3/9

Geachte mevrouw, heer,

Op 16 maart 2011 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, verder te noemen de Raad, een besluit gepubliceerd inzake wijziging van de technische voorwaarden gas in verband met de invoering van een nieuw balanceringsregime en een nieuw marktmodel. Dit besluit staat bekend onder zaaknummer 102669_3/9, verder te noemen het bestreden besluit. Een kopie van het bestreden besluit is als **bijlage 1** aan dit bezwaarschrift gehecht.

Energie-Nederland is op grond van haar statuten een belangenvereniging van energiebedrijven op de energiemarkt. Derhalve kan Energie-Nederland aangemerkt worden als een representatieve organisatie van netgebruikers op de gasmarkt. Op grond van artikel 61 lid 4 Gaswet kan Energie-Nederland derhalve als belanghebbende worden aangemerkt. Bovendien blijkt uit de jurisprudentie, dat als uitgangspunt wordt aangenomen, dat een belangenorganisatie, die voor het belang van haar leden opkomt, daarmee opkomt voor een collectief belang, tenzij het tegendeel blijkt.

Ondergetekende is bevoegd om Energie-Nederland te vertegenwoordigen. Dit blijkt uit het uittreksel uit het Handelsregister. Een kopie van dit uittreksel is als **bijlage 2** aan dit bezwaarschrift gehecht.

Door middel van deze brief tekent Energie-Nederland bezwaar aan tegen de inhoud van het bestreden besluit. Energie-Nederland heeft een aantal principiële bezwaren. Op elk van deze punten zal hierna nader worden ingegaan.

1. Integratie transportvoorwaarden landelijke netbeheerder en regionale netbeheerder

Gastransportnet

In artikel 1 lid 1 sub d Gaswet staat het gastransportnet gedefinieerd als: "*niet tot een gasproductienet behorende, met elkaar verbonden leidingen of hulpmiddelen bestemd of gebruikt voor het transport van gas, met inbegrip van hulpmiddelen en installaties waarmee ondersteunende diensten voor dat transport worden verricht, behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen gelegen zijn binnen de installatie van de afnemer.*"

Uit deze definitie blijkt, dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen het landelijke gastransportnet en het regionale gastransportnet.

Programmaverantwoordelijke

Op grond van artikel 1 lid 1 sub w Gaswet is programmaverantwoordelijkheid de verantwoordelijkheid voor het opstellen van een programma als bedoeld in artikel 17b eerste of tweede lid.

Op grond van artikel 17b lid 1 Gaswet is degene die gas op het gastransportnet invoedt tot een virtueel punt op het gastransportnet verantwoordelijk voor het opstellen van een programma, waarin is opgenomen (a) hoeveel gas waar op het gastransportnet wordt ingevoerd en (b) ten aanzien van hoeveel gas netto op het virtuele punt op het gastransportnet de programmaverantwoordelijkheid overgaat en op wie.

Op grond van artikel 17b lid 2 Gaswet is degene die gas aan het gastransportnet onttrekt vanaf een virtueel punt op het gastransportnet verantwoordelijk voor het opstellen van een programma, waarin is opgenomen (a.) ten aanzien van hoeveel gas netto op het virtuele punt op het gastransportnet de programmaverantwoordelijkheid overgaat en van wie en (b.) hoeveel gas waar aan het gastransportnet wordt onttrokken.

Kortom, de programmaverantwoordelijke in een programma moet aangeven hoeveel gas er op het transportnet wordt ingevoerd dan wel onttrokken. Programmaverantwoordelijkheid maakt derhalve geen onderscheid tussen het landelijke gastransportnet en de regionale gastransportnetten, immers programmaverantwoordelijkheid bestaat uit een entry-deel (lid 1) en een exit-deel (lid 2).

Op grond van artikel 17b lid 3 Gaswet is een programmaverantwoordelijke verantwoordelijk voor een afwijking van zijn programma.

Het vorenstaande is in randnummer 57 en volgend van het bestreden besluit vastgelegd. In randnummer 61 staat immers bepaald, dat het nieuwe balanceringsregime beoogt, dat de programmaverantwoordelijken, verder te noemen PV-er, hun invoeding van gas afstemmen op hun onttrekking van gas, zodat de druk in het gastransportnet niet te hoog of te laag wordt. Uit randnummer 62 blijkt, dat de entry-PV-er (invoeder) een entryprogramma stuurt, waarin hij aangeeft hoeveel gas hij per uur invoedt en overdraagt aan de exit-PV-er op het zogenaamde virtuele punt voor programmaverantwoordelijkheid (VPPV). De exit-PV-er stuurt een programma op waarin hij aangeeft hoeveel gas hij onttrekt aan het net en hoeveel gas hij overneemt van de entry-PV-er op het VPPV.

Kortom, het entry-deel loopt vanaf het entry-punt tot aan het VPPV. Het exit-deel loopt vanaf het VPPV tot aan de aansluiting van de afnemer. Er is sprake van een scheiding van invoeders en onttrekkers.

Conclusie

Op grond van het voorgaande blijkt enerzijds, dat sprake is van één integraal net. Anderzijds houdt de programmaverantwoordelijkheid niet op bij de overgang tussen het landelijk gastransportnet en het regionale gastransportnet. Naar de mening van Energie-Nederland is een duidelijke transparante invulling van het begrip programmaverantwoordelijkheid zonder de transportvoorwaarden LNB en RNB integraal te bezien dan ook geen houdbare situatie.

De Raad onderschrijft deze conclusie. Immers in randnummer 411 van het bestreden besluit stelt de Raad, dat zij van oordeel is dat de bepalingen in de Transportvoorwaarden Gas – LNB en de Transportvoorwaarden Gas – RNB consistent moeten zijn en dat deze voorwaarden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd moeten zijn. Dit randnummer vervolgt met de mededeling, dat de Raad mede gezien de complexiteit van de betreffende codewijzigingsvoorstellen kan billijken dat de gezamenlijke netbeheerders ervoor hebben gekozen de voorwaarden voor wat betreft het landelijke net en de regionale netten vooralsnog niet te integreren. Hierbij gaat de Raad ervan uit dat de gezamenlijke netbeheerders zich rekenschap geven van de wensen en ideeën van de marktpartijen. Ook verwacht de Raad, dat de gezamenlijke netbeheerders na inwerkingtreding van het balanceringsregime nader bezien of een verdere integratie van de voorwaarden bereikt kan worden. De Raad verwacht hieromtrent een wijzigingsvoorstel van de gezamenlijke netbeheerders te ontvangen.

Energie-Nederland onderstreept nogmaals het belang van een snelle integratie van de transportvoorwaarden voor het landelijke transportnet en het regionale transportnet. Hetzelfde geldt overigens voor de meetvoorwaarden en allocatievoorwaarden gas. Uit randnummer 410 van het bestreden besluit blijkt, dat vele belanghebbenden de wenselijkheid van deze integratie ondersteunen. De wenselijkheid van deze integratie werd ook breed gesteund in de GEN-vergaderingen van 27 augustus en 3 september 2009.

Verschillende codes voor verschillende delen van het gastransportnetwerk maakt het voor aangeslotenen, nieuwkomers en andere marktpartijen veel lastiger de gasmarkt te doorgronden, zeker nu de wet uitgaat van één integraal transportnet. Daarnaast is het voor leveranciers lastig om de verschillen aan hun klanten uit te leggen. Bovendien is het maar zeer de vraag of het wettelijke begrip “programmaverantwoordelijkheid” wel correct is ingevuld in de secundaire regelgeving. “Programverantwoordelijkheid” houdt namelijk niet op bij de overgang tussen het landelijke en regionale net. Invoeding in het regionale transportnet (biogas) wordt namelijk ook beschouwd als entry in het totale systeem, er moet immers entry capaciteit op het VPPV gecontracteerd worden.

Energie-Nederland heeft begrip voor het feit dat integratie van de gastransportvoorwaarden enige tijd kost. Echter Energie-Nederland heeft daarbij de behoefte aan zekerheid dat deze integratie ook echt binnen afzienbare tijd gerealiseerd zal zijn.

Verzoek

Op grond van het vorenstaande verzoekt Energie-Nederland de Raad dan ook het bestreden besluit aan te vullen door opname van een termijn waarbinnen de gezamenlijke netbeheerders een voorstel voor integratie van de transportvoorwaarden van het landelijke gastransportnet en de transportvoorwaarden van het regionale gastransportnet moeten indienen.

Daarnaast verzoekt Energie-Nederland de Raad om het bestreden besluit aan te vullen met opname in de transportvoorwaarden van het regionale gastransportnet van de relevante artikelen ten aanzien van het nieuwe balanceringsregime en de programmaverantwoordelijkheid. Immers de programmaverantwoordelijkheid houdt niet op bij de overgang van het landelijke gastransportnet naar het regionale gastransportnet.

2. Zuiver transportmodel

Programmaverantwoordelijkheid

Zoals hiervoor sub 1 staat vermeld, is programmaverantwoordelijkheid op grond van artikel 1 lid 1 sub w Gaswet de verantwoordelijkheid voor het opstellen van een programma als bedoeld in artikel 17b eerste of tweede lid. Op grond van artikel 1 lid 1 sub x Gaswet rust deze verantwoordelijkheid op de programmaverantwoordelijke. De programmaverantwoordelijkheid kan op grond van artikel 17b lid 5 Gaswet worden overgedragen.

Op grond van artikel 66d lid 1 sub a Gaswet dient de overname van programmaverantwoordelijkheid en de verkoop van gas separaat aangeboden te worden. Uit de eerste bullet op de pagina 8 van de Memorie van Toelichting bij wetsvoorstel 31.904 blijkt dat het aanbieden van programmaverantwoordelijkheid een commerciële dienst is.

Kortom, de functie van programmaverantwoordelijke staat los van de functie van leverancier van gas. In beide gevallen is sprake van de levering van een commerciële dienst.

Entrycapaciteit en exitcapaciteit

Op grond van artikel 2.1.1 van de Transportvoorwaarden gas – LNB zoals opgenomen in het bestreden besluit vindt transport plaats op grond van een met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te sluiten overeenkomst. Deze overeenkomst houdt in dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet gas, dat wordt aangeboden op een entrypunt in het landelijk gastransportnet, inneemt en op een exitpunt ter beschikking stelt. Transport vindt plaats met behulp van de diensten entrycapaciteit en exitcapaciteit.

Op grond van artikel 2.1.2 van de Transportvoorwaarden gas – LNB zoals opgenomen in het bestreden besluit geeft de dienst entrycapaciteit het recht om op een entrypunt een hoeveelheid gas per uur in het landelijk gastransportnet in te voeren. De dienst exitcapaciteit geeft het recht om op een exitpunt een hoeveelheid gas per uur aan het landelijk gastransportnet te onttrekken.

Plancapaciteit

Op grond van artikel 2.1.2b van de Transportvoorwaarden gas – LNB zoals genoemd in het bestreden besluit bepaalt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet voor exitpunten die de verbinding vormen tussen het landelijk gastransportnet en een regionaal gastransportnet de plancapaciteit. Deze plancapaciteit wordt geheel gecontracteerd door de gezamenlijke erkende PV-ers met erkenning LB.

Kortom, ten einde gas te kunnen invoeden of onttrekken aan het landelijk gastransportnet dient een programmaverantwoordelijke de bijbehorende entry- of exitcapaciteit te contracteren of krijgt het voor de verbindingen tussen het landelijk en regionaal gastransportnet automatisch toegerekend. Met andere woorden het contracteren van capaciteit wordt in de codes gekoppeld aan het invoeden of onttrekken van gas aan het landelijk transportnet.

In randnummer 53 van het bestreden besluit verwijst de Raad naar een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven, verder te noemen het CBb. In zijn uitspraak¹ van 10 november 2010 heeft het CBb geoordeeld, dat het feit, dat uit artikel 2.1.1 en paragraaf 3.1 Transportvoorwaarden gas – LNB voortvloeit dat uitsluitend door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet erkende shippers² kunnen contracteren met betrekking tot het transport van gas, onverenigbaar is met het bepaalde in artikel 12b lid 2a sub a Gaswet.

Kortom, het contracteren van transportcapaciteit staat los van de shipperrol (thans programmaverantwoordelijken).

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan gesteld worden, dat op grond van de wet en jurisprudentie

- a. Balanceren een taak is van de programmaverantwoordelijke
- b. Transporteren een taak is van de netbeheerders (gereguleerde activiteit)
- c. Levering van gas een taak is van de leverancier.

Met andere woorden balanceren, transporteren en levering zijn afzonderlijke diensten, die uitgevoerd worden door afzonderlijke marktrollen. In een voorkomend geval *kunnen* de functies a en c gecombineerd worden. Desondanks koppelen de artikelen 2.1.1, 2.1.2 en 2.1.2b van het bestreden besluit de transportdienst (b) aan de programmaverantwoordelijkheid (a).

Deze koppeling leidt tot de nodige juridische en markttechnische onduidelijkheid. Energie-Nederland is van mening dat met de introductie van programmaverantwoordelijkheid in de gasmarkt en de recente uitspraak van het CBb de tijd is gekomen is om de drie “energiediensten”, te weten (a) programmaverantwoordelijkheid (b) transport en (c) levering volledig te ontkoppelen. Een dergelijke ontkoppeling zal leiden tot een zuiver transportmodel zoals dat ook bij elektriciteit het geval is.

Op basis van deze gewenste driedeling moet de commerciële dienst programmaverantwoordelijkheid uitsluitend programmaverantwoordelijkheid behelzen en mag die dienst geen transporttaken bevatten, zoals in het bestreden besluit het geval is. Voorts voorkomt een driedeling, dat een commerciële

¹ AWB 07/965 en 07/966

² Het begrip shipper is met het bestreden besluit vervangen door programmaverantwoordelijke

activiteit (programmaverantwoordelijkheid of levering) wordt verweven met een gereguleerde activiteit (transport). De gereguleerde transportdienst en de daaruit voortvloeiende transportkosten zouden net zoals bij elektriciteit separaat afgenomen moeten kunnen worden door middel van een directe relatie tussen netbeheerder en aangeslotene en niet via de commerciële diensten levering en/of programmaverantwoordelijkheid.

Verzoek

Op grond van het vorenstaande verzoekt Energie-Nederland de Raad dan ook het bestreden besluit aan te vullen met een opdracht aan de gezamenlijke netbeheerders om een codewijziging voor te bereiden waarmee gekomen wordt tot een volledige ontkoppeling van de drie energiediensten (programmaverantwoordelijkheid, transport en levering). Daarmee zou een zuiver transportmodel gerealiseerd worden.

3. Verrekening fysieke netverliezen in regionaal gastransportnet

Wet

Zoals hiervoor sub 1 is aangegeven, wordt met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel tot versterking van de gasmarkt³ ten aanzien van het gastransportnet geen onderscheid meer gemaakt tussen het landelijke en het regionale gastransportnet. Er wordt enkel gesproken over invoeders en onttrekkers met betrekking tot het gehele gastransportnet. De balansverantwoordelijkheid, die de kern vormt van de programmaverantwoordelijkheid, verschuift van de afnamezijde van het gasontvangststation (exit/netgebied) naar de aansluiting van de onttrekker. Zoals hiervoor sub 1 is aangegeven, is een programmaverantwoordelijke verantwoordelijk voor een afwijking van zijn programma.

Zoals hiervoor sub 1 is aangegeven, worden programma's voor invoeding en onttrekking op een virtueel punt ontkoppeld. De invoedende partij is programmaverantwoordelijke vanaf het punt waar hij het gas het gastransportnet in laat gaan tot het virtuele punt. De onttrekkende partij is programmaverantwoordelijke vanaf het virtuele punt tot zijn aansluiting. Deze beide partijen moeten overeenkomen waar zij dat VPPV op het gasnet neerleggen.

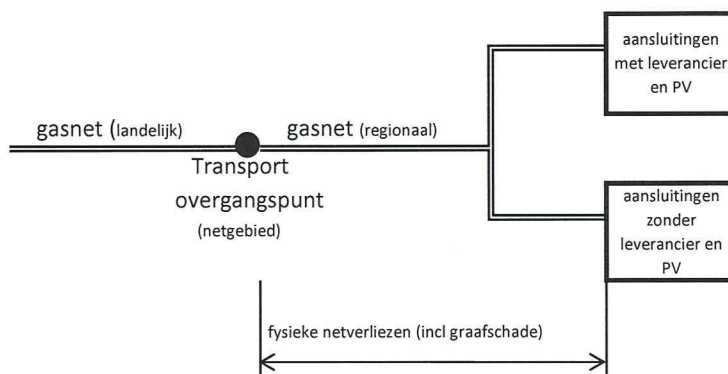
Uit randnummer 71 van het bestreden besluit blijkt, dat het nieuwe marktmodel twee belangrijke onderdelen kent. Enerzijds is dat de hiervoor beschreven scheiding van invoeders en onttrekkers. Anderzijds is dat de verplichting van de verkoper van gas om gelijkwaardige aanbiedingen te doen op de TTF en op de aansluiting. Dit is vastgelegd in artikel 66d Gaswet.

Codes

In de technische code Allocatievoorwaarden Gas wordt het toewijzen van de volumes (allocatie en reconciliatie) aan de programmaverantwoordelijke en de leveranciers geregeld. De allocatievoorwaarden wijzen de volumes toe op netgebied-niveau in plaats van op aansluiting.

³ Wetsvoorstel 31904

De totale hoeveelheid gas, die afgenomen wordt door kleinverbruikers, wordt bepaald door het totale gemeten volume per netgebied te verminderen met de hoeveelheid gas gemeten voor uurbemeten aansluitingen. De resterende hoeveelheid wordt dan zowel bij de allocatie als bij de reconciliatie toegerekend aan profielaansluitingen waarop een leverancier en programmaverantwoordelijke bekend zijn. Dit betekent dat het volume dat toegerekend wordt aan profielaansluitingen (de ontrekkers) meer is dan daadwerkelijk door deze aansluitingen is afgenomen. Het gas afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke, fysieke lekverliezen (inclusief graafschade) en alle meetverschillen komen ten gevolge van de huidige allocatie- en reconciliatiemethodiek terecht bij profielaansluitingen waarop wel een leverancier en een programmaverantwoordelijke bekend zijn.

Het overdrachtspunt is in de technische code Begrippenlijst Gas gedefinieerd als het punt waar het gastransportnet ophoudt. In het geval van een verbinding tussen het landelijk gastransportnet en een regionaal gastransportnet: het punt waar het landelijk gastransportnet ophoudt.

Discrepantie wet en codes

De wet maakt geen onderscheid meer tussen het landelijke transport net en het regionale transportnet. De codes hanteren echter nog steeds het overdrachtspunt van het landelijke transportnet naar het regionale transportnet als het punt waarop de volumes worden toegerekend aan leveranciers en programmaverantwoordelijken.

Kortom, de programmaverantwoordelijken dragen onbedoeld ook verantwoordelijkheid (1) voor de onbalans over de fysieke netverliezen in het regionale gastransportnet en (2) voor de onbalans veroorzaakt door aansluitingen zonder programmaverantwoordelijke.

In randnummer 416 van het bestreden besluit stelt de Raad, dat de afgenomen volumes op de aansluitingen uiteindelijk in de reconciliatie wel worden verrekend op basis van de metingen op de aansluiting. Energie-Nederland kan zich met dit standpunt niet verenigen en wel om de volgende reden.

Evenals bij allocatie wordt bij reconciliatie per netgebied het totale volume ten behoeve van profielaansluitingen (totaal minus uurbemeten) toegerekend aan de profielaansluitingen met een leverancier en een programmaverantwoordelijke. De reconciliatie heeft enkel tot gevolg dat het volume wordt herverdeeld tussen de programmaverantwoordelijken en eventueel tussen

profielaansluitingen en uurbemeten aansluitingen. Het totale volume gemeten per netgebied verandert niet.

Indien de huidige allocatie- en reconciliatiemethodiek gehandhaafd wordt, is het voor verkopers van gas onmogelijk om aan kopers van gas een gelijkwaardige aanbieding te doen op de TTF en op de aansluiting. Levering op TTF is namelijk exclusief het balansrisico van de fysieke netverliezen, meetverschillen en de aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke terwijl dit bij levering op aansluiting inclusief is.

Kortom, de hiervoor genoemde onbedoelde balansverantwoordelijkheid van programmaverantwoordelijken moet worden voorkomen.

Deze onbedoelde balansverantwoordelijkheid kan voorkomen worden door het volume op het transportovergangspunt overeen te laten komen met het volume onttrokken door de aansluitingen met leverancier en programmaverantwoordelijke. In dat geval dragen programmaverantwoordelijken geen onbedoelde balansverantwoordelijkheid en behoeven leveranciers geen onbedoeld volume te leveren ten behoeve van de fysieke netverliezen, meetverschillen en aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke. Bovendien is het hierdoor mogelijk om gelijkwaardige aanbiedingen op TTF en op aansluiting aan te bieden omdat geen onbalansrisico gedragen wordt anders dan van de kopers van gas.

Ten einde dit te realiseren moeten de fysieke netverliezen (inclusief graafschades), meetverschillen en de volumes afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke aan de regionale netbeheerders worden toegerekend. De regionale netbeheerders kunnen de fysieke netverliezen en volumes afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke dan inkopen bij een leverancier. De bijbehorende programmaverantwoordelijkheid is een commerciële dienst en mag om die reden niet door de regionale netbeheerders gedragen worden. De programmaverantwoordelijkheid moet dan worden overgedragen aan een partij die wel gerechtigd is om deze te dragen.

Door het toewijzen van de fysieke netverliezen, meetverschillen en de volumes afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijken aan de regionale netbeheerders wordt tevens één op één aangesloten bij de allocatie- en reconciliatiemethodiek die toegepast wordt voor elektriciteit.

Verzoek

Op grond van het vorenstaande verzoekt Energie-Nederland de Raad dan ook het bestreden besluit aan te (laten) passen dat de fysieke netverliezen (inclusief graafschades), meetverschillen en de volumes afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke worden toegerekend aan de regionale netbeheerders.

4. Opdeling van programmaverantwoordelijkheid voor groot- en kleinverbruikers bij intrekking van erkenning

In artikel 3.3.5.1 sub d van de Transportvoorwaarden gas – LNB, zoals opgenomen in het bestreden besluit, is geregeld dat als de erkenning van de programmaverantwoordelijke is ingetrokken, de programmaverantwoordelijkheid voor grootverbruikers met een bij zijn netbeheerder gecontracteerde capaciteit minder dan 50.000 m³ (n;35,17) per uur, waarvoor de leverancier niet tijdig de programmaverantwoordelijkheid heeft geregeld, wordt verdeeld naar rato van de exitcapaciteit van de grootverbruikers waarvoor een erkende programmaverantwoordelijke programmaverantwoordelijkheid draagt. De grootverbruiker met een contractcapaciteit van 50.000 m³ (n;35,17) per uur of meer wordt afgesloten.

In haar zienswijze heeft EnergieNed als rechtsvoorganger van Energie-Nederland de Raad reeds geattendeerd op het feit dat de nieuwe PV-er vrijwel onmogelijk het onbalansrisico kan dragen van hem onbekende hele grote klanten. In randnummer 282 van het bestreden besluit constateert de Raad dat EnergieNed niet aangeeft waarom de grens van 50.000 m³ te hoog zou zijn. De Raad is van oordeel, dat grootverbruikers met een gecontracteerde capaciteit van 50.000 m³ per uur en meer geacht worden dermate professioneel te kunnen handelen dat zij snel een andere betrouwbare erkende programmaverantwoordelijke kunnen vinden. De Raad is van mening, dat als de grens op een lager niveau wordt gelegd het aantal verbruikers flink toeneemt dat met een afsluiting zou kunnen worden geconfronteerd. Dit is naar de mening van de Raad niet in het belang van het betrouwbaar en doelmatig functioneren van de gasvoorziening. De Raad acht artikel 3.3.5.1 lid d van de Transportvoorwaarden gas – LNB niet in strijd is met de belangen, regels en eisen als genoemd in artikel 12f lid 1 en 2 van de Gaswet.

Energie-Nederland vraagt zich af in hoeverre hier sprake is van een misverstand of een kennelijke schrijffout. Grootverbruikers met een gecontracteerde capaciteit van 50.000 m³ (n;35,17) per uur zijn vergelijkbaar met elektriciteitsgrootverbruikers van 500 MW. Dit zijn hele grote aansluitingen en het betreft bijna alle grootverbruikers in Nederland inclusief aansluitingen die rechtstreeks aangesloten zijn op het landelijke gastransportnet. Het lijkt Energie-Nederland niet de bedoeling, dat ook hele grote gasaansluitingen onder de regeling voor noodleverancier en programmaverantwoordelijkheid moeten vallen. De regeling is bedoeld om kleinverbruikers en de wat kleinere grootverbruikers te beschermen. Dit is ook conform het Besluit leveringszekerheid Gaswet waarin alleen gesproken wordt over kleinverbruikers.

Voor elektriciteit ligt de grens voor het optreden als noodleverancier en programmaverantwoordelijkheid voor grootverbruikers op een capaciteit van 10 MW.

Verzoek

Op grond van het vorenstaande verzoekt Energie-Nederland de Raad dan ook het bestreden besluit aan te passen in die zin, dat een vergelijkbare situatie wordt gecreëerd voor gas en elektriciteit, waarbij het voorstel van Energie-Nederland is om de genoemde capaciteit in artikel 3.3.5.1 van de Transportvoorwaarden gas – LNB te vervangen door 500 m³ (n;35,17) per uur in plaats van 50.000 m³ (n;35,17) per uur. Hiermee wordt recht gedaan aan de doelstelling van de regeling namelijk het

beschermen van kleinverbruikers en de kleinere grootverbruikers en wordt tevens aangesloten bij de grens die geldt voor elektriciteit

Verzoek

Op grond van het vorenstaande verzoekt Energie-Nederland de Raad dan ook het bestreden besluit:

- a. aan te vullen door opname van een termijn waarbinnen de gezamenlijke netbeheerders een voorstel voor integratie van de transportvoorwaarden van het landelijke gastransportnet en de transportvoorwaarden van het regionale gastransportnet moeten indienen;
- b. aan te vullen met opname in de transportvoorwaarden van het regionale gastransportnet van de relevante artikelen ten aanzien van het nieuwe balanceringsregime en de programmaverantwoordelijkheid. Immers de programmaverantwoordelijkheid houdt niet op bij de overgang van het landelijke gastransportnet naar het regionale gastransportnet.
- c. aan te (laten) passen dat de fysieke netverliezen (inclusief graafschades), meetverschillen en de volumes afgenomen door aansluitingen zonder leverancier en programmaverantwoordelijke worden toegerekend aan de regionale netbeheerders;
- d. aan te vullen met een opdracht aan de gezamenlijke netbeheerders om een codewijziging voor te bereiden waarmee gekomen wordt tot een volledige ontkoppeling van de drie energiediensten (programmaverantwoordelijkheid, transport en levering). Daarmee zou een zuiver transportmodel gerealiseerd worden.
- e. aan te passen in die zin, dat een vergelijkbare situatie wordt gecreëerd voor gas en elektriciteit, waarbij het voorstel van Energie-Nederland is om de genoemde capaciteit in artikel 3.3.5.1 van de Transportvoorwaarden gas – LNB te vervangen door 500 m³ (n;35,17) per uur in plaats van 50.000 m³ (n;35,17) per uur. Hiermee wordt recht gedaan aan de doelstelling van de regeling namelijk het beschermen van kleinverbruikers en de kleinere grootverbruikers en wordt tevens aangesloten bij de grens die geldt voor elektriciteit

Met het vorenstaande ga ik ervan uit u voldoende ingelicht te hebben. Mocht u echter nog enige nadere toelichting wensen, dan is Energie-Nederland daartoe uiteraard bereid.

Hoogachtend,

J.G.M. Alders
voorzitter